

Cu toată asemănarea dintre cele două ancadrame, detaliile mai îngrijite de la fereastra de jos deduc de mîna unor maiştri mai iscusiţi.

Sondajele au mai arătat între altele că parterul a fost lucrat din cărămidă cu dimensiunile $28,13 \times 5,5$ cm, caracteristice secolului al XV-lea, iar etajul, din cărămizi $28,13 \times 7,5$ cm, specifice construcţiilor din a II-a jumătate a secolului al XVI-lea sau de la începutul secolului al XVII-lea. Cărămizile confirmă astfel însemnarea din cronică privind data construcţiei palatului arhiepiscopal din Novgorod.

Proiectul de restaurare a palatului arhiepiscopal din Novgorod a prevăzut deci întii stabilirea aspectului iniţial al clădirii şi apoi reconstrucţia ei în formele originale. Ultima problemă ce şi-a pus a fost aceea ca restaurarea să se facă în aşa fel încît să se creeze „toate condiţiile posibile pentru utilizarea actuală a clădirii”.

Lucrările de reparaţii vor înlătura astfel mai întii tot ce s-a făcut în secolul al XIX-lea. Ele vor descoperi ferestrele iniţiale, restaurîndu-le ancadramele şi vor prezenta cele două cerdacuri, semnalate deocamdată sub forma unor nişe, etc.

Autorul articolului prezentat de noi declară că lucrarea ce se execută nu este perfectă — dar susţine că este cea mai justă.

C. V. Puşcaşu

ANTOHI MAZUR, *Projekt konserwatorskie* (Proiecte de conservare a monumentelor) în „Architektura”, Varşovia, 1953, nr. 3, p. 102—103, cu 2 desene.

Problema conservării monumentelor istorice în R. P. Polonă urmăreşte ca acestea să recapete forma arhitectonică iniţială, de multe ori pierdută, şi totodată adaptarea lor la destinaţia cea nouă. Astfel de lucrări s-au făcut, de exemplu la castelul din Pieskowa Skola cu arcade şi o „loggia” renumită, la castelul din Niedzica, Wisnicz sau Debno, la „Collegium Maius” şi cartierul „Kozimierz” din Cracovia etc. Proiectele acestor restaurări au fost prezentate şi la „Expoziţia regională arhitectonică din Cracovia” din iunie 1953. Monumentele menţionate se găsesc în părţile Cracoviei, regiune foarte bogată în construcţii arhitecturale vechi.

Castelul din Debno a fost ridicat în 1470 de Iakub Debinski. Construcţiile sînt în jurul unei curţi regulate. Stilul este gotic tardiv. Adăugirile din secolele XV şi XVIII nu i-au schimbat aspectul cele din secolul al XIX-lea i-au adus însă multe deformări. Restaurarea caută să redea monumentul din secolul al XV-lea, menţinînd din construcţiile ulterioare numai „decorul” în stilul Renaşterii. Pentru restabilirea simetriei şi completarea masivului con-

strucţiei în partea de E se propune reclădirea fostei capele.

Reconstrucţia mănăstirii benedictine „sf. Cruce” din munţii Swietokrzyskie, ridicată pe o aşezare preistorică, priveşte revenirea la vechile construcţii în stilul roman şi gotic înlăturîndu-se în primul rînd transformările făcute în timpul cînd zidirile au servit ca închisoare (pînă în 1945). Proiectul nu neglijează nici reclădirea turnului bisericii, căruia trebuie să i se dea însă „o interpretare creatoare”, întrucît lipseşte în parte materialul iconografic şi documentar. În complexul de clădiri al fostei mănăstiri „sf. Cruce” este astăzi un hotel pentru turişti şi un muzeu de ştiinţe naturale.

Piaţa din Iaroslav a fost de asemenea reconstruită. Ea datează din secolul al XV-lea. Oraşul a avut dezvoltarea cea mai mare la sfîrşitul secolului al XVI-lea şi la începutul secolului al XVII-lea, cînd faţadele construcţiilor erau în stilul Renaşterii. Casa Orsetto cu arcade şi atic bogat ne înfăţişează stilul primitiv. La sfîrşitul secolului al XVIII-lea cea mai mare parte din faţade au fost transformate în stil clasic, dărîmîndu-se astfel primul rînd de case cu arcade în piatră. Proiectul a prevăzut în primul rînd reconstrucţia a trei case cu arcade din latura de vest, după modelul casei Orsetti şi menţinerea faţadelor clasice la celelalte laturi.

Metoda de lucru poloneză la restaurarea monumentelor arhitectonice ne poate servi şi nouă.

C. V. Puşcaşu

Prof. OSWIN HEMPEL, *Vorschlag für die Rekonstruktion des historischen Viertels um die Frauenkirche in Dresden*, în „Deutsche Architektur”, 4, 1955, p. 167—171, cu 4 fotografii, un plan şi 4 schiţe.

Biserica „Frauenkirche” e situată în mijlocul Dresdei şi aparţine epocii barocului. Cartierul său devenise centrul spiritual al burgheziei, deşi cuprindea şi destule palate de ale nobilimii. Pînă la al doilea război mondial, aici era cartierul baroc al Dresdei format numai din locuinţe — pentru că piaţa bisericii servea doar de trecere spre centrele economice din jur.

La 13 februarie 1945 acest cartier a fost complet dărîmat, iar din monumentele şi grandioasa Frauenkirche nu au rămas decît nişte „cioturi”, înconjurată de blocuri ciclopice. Pînă acum au fost refăcute numai în parte „Academia” şi „Albertinum” şi se lucrează rapid la reclădirea faţadelor de pe magistrala E. V. Temele principale care se pun pentru reconstituirea cartierului sînt următoarele :

1. Dezvelirea faţadelor posterioare, fără de valoare, ale marilor construcţii înconjurătoare ;